197281 ـ آیا درست است که پس از شروع نماز در صورتی که امام قرائتش خوب نیست عقب بیاید و دیگری به امامت نماز ادامه دهد؟

سوال

مردی که قرائت و صدایش خوب نبود برای امامت پیش نماز شد در حالی که در مسجد کسانی بودند که برای امامت شایستگی بیشتری داشتند و سوره‌های بیشتری حفظ بودند و صدایشان هم بهتر بود. اما وقتی که او شروع به نماز کردیم متوجه شدیم برای امامت مناسب نیست.
آیا جایز است اجازه ندهیم ادامه دهد و کسی را که مناسب‌تر است برای امامت جلو کنیم؟ و اگر این کار را انجام داده باشم گناهکارم؟ اگر گناهکارم کفاره‌ام چیست؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

اولا:

برای امامت باید کسی را مقدم داشت که در قرائت کتاب الله بهتر باشد؛ مسلم (۶۷۳) از ابومسعود انصاری ـ رضی الله عنه ـ روایت کرده که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمود: یک گروه را قاری‌ترین آنان امامت می‌کند، پس اگر در قرائت یکی بودند کسی که نسبت به سنت داناتر است، و اگر در مورد سنت یکی بودند کسی که در هجرت پیشگام است، و اگر در هجرت نیز یکسان بودند کسی که سنش بیشتر است، و کسی در حیطه‌ی قدرت کسی دیگر در امامت بر وی پیش قدم نشود و در خانه‌ی کسی بر فراش و جایگاه مخصوص او ننشیند مگر با اجازه‌اش.

منظور از کسی که حفظش بیشتر است یعنی آنکه قرائتش درست‌تر است.

مراجعه نمایید به سوال شماره (132985).

ثانیا:

اگر نمازگزاران کسی را برای امامت برگزیدند و او شروع به نماز کرد دیگر برای کسی از آنان جایز نیست که او را به عقب بکشد و دیگری را جلو کند یا آنکه خود امام شود. اگر این امام سوره‌ی فاتحه را درست می‌خواند یا اشتباهش آنقدر نیست که معنی را عوض کند امامتش صحیح است و عقب کشیدن او در حالی که امامتش صحیح است تجاوز به حق اوست و همچنین این کار باعث آشوب و هرج و مرج و اختلاف می‌شود و چه بسا به باطل شدن نماز همه منجر شود و همینطور

باعث تشویش خاطر و عدم خشوع در نماز می‌گردد.

اما اگر این امام سوره‌ی فاتحه را درست نمی‌خواند و اشتباهش باعث تغییر معنی می‌شود در صورتی که می‌تواند قرائتش را در حین نماز اصلاح کند این کار را انجام دهد، هرچند رخ دادن چنین چیزی خیلی بعید است و خواندن نماز در این صورت پشت سر این امام صحیح نیست. در این حال برای کسی که پشت سر اوست جایز است وی را به عقب بکشد و دیگری را جلو کند یا خود امام شود، اما این در صورتی است که احتمال فتنه نرود، اما اگر ترسید فتنه و درگیری رخ دهد جایز است نیت جدا شدن از جماعت کند و نمازش را به تنهایی ادامه دهد.

اما اگر امام کسی است که قرائتش اصلاح نمی‌شود مثلا مشکلی در تلفظ دارد بر اساس قول صحیح نمازش صحیح است و نماز کسانی که به او اقتدا کرده‌اند نیز صحیح است، چنانکه در پاسخ شماره‌ی (146489) بیان کرده‌ایم، و بنابراین جایز نیست او را عقب بکشند و دیگری را امام کنند، اما بعد از آن برای امامت انتخاب نشود.

لازم است که نمازگزاران پیش از شروع نماز کسی از حاضران را که برای امامت شایسته‌تر است انتخاب کنند.

اما عقب کشیدن امام و امام کردن دیگری به صرف اینکه صدایش خوش نیست به هیچ عنوان جایز نیست.

مراجعه نمایید به سوال شماره‌ی (152929).

والله تعالی اعلم